Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	11C/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6620202590
Dátum vydania rozhodnutia:	11. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Andrea Gabrielová
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2021:6620202590.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou JUDr. Andreou Gabrielovou v právnej veci žalobcov: X/ V. X., N.. XX.XX.XXXX, A. K., N. Q., T. XXXX/X, štátny občan SR, X/ K. B.F., N.. XX.XX.XXXX, A. K., N. Q., T. XXXX/X, štátny občan SR, X/ V. X., N.. XX.XX.XXXX, A. K., N. Q., T. XXXX/X, štátny občan, X/ V. B., N.. XX.XX.XXXX, A. K., N. Q., T. XXXX/X, štátny občan SR, všetci právne zastúpení: GRABAN, TORMA & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Kováčska 53, Košice proti žalovanému: Komunálna poisťovňa a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, právne zast.: JUDr. Félix Neupauer, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I.Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,00 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,00 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,00 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 4/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.500,00 Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a.

VI. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom 1/,2/,3/,4/ náhradu trov konania v rozsahu 100% do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o trovách konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 11.06.2020 sa žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť im nemajetkovú ujmu v peniazoch každému po 50.000,00 Eur. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 28.06.2019 v čase okolo 11.45 hod. na ceste č. I/16 v kilometri 38,30 pred obcou Mýtna v smere od Zvolena na Lučenec došlo k škodovej udalosti, kedy J.. C. E., ako škodca šoféroval osobné motorové vozidlo značky Mitsubishi Outlander, evidenčné číslo: KS 665EP, pričom vedeniu motorového vozidla nevenoval dostatočnú pozornosť a začal predchádzať pred ním idúce vozidlo, aj napriek tomu, že v tom čase už bol zľava predchádzaný motocyklistom značky Kawasaki Z1000SX, evidenčné číslo: KE 427MJ, vedené vodičom J.. C. X., N.. XX.XX.XXXX, A. K., N. Q., T. XXXX/X, v dôsledku čoho došlo v ľavom jazdnom pruhu k zrážke motocykla Kawasaki s vozidlom Mitsubishi a k pádu motocyklistu - poškodeného na vozovke a následne do ľavej priekopy v smere ich jazdy.

Poškodený utrpel v dôsledku škodovej udalosti viaceré poranenia životne dôležitých orgánov a orgánový systém hrudníka a brucha s masívnym krvácaním do pohrudnicových dutín a brušnej dutiny, ktorým v dôsledku úrazu - krvácavého šoku pri polytraume, teda pri viacerých poraneniach životne dôležitých orgánov pri prevoze do fakultnej nemocnice s poliklinikou F.D Roosevelta v Banskej Bystrici dňa 28.06.2019 v čase o 13.45 hod. podľahol. Škodová udalosť bola predmetom trestného konania, ktoré bolo vedené na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Lučenci, odbor kriminálnej polície, 1.oddelenie vyšetrovania Lučenec, pod číslom ČVS: ORP - 423/1 - VYS - LC - 2019, v rámci ktorého bol vyhotovený znalecký posudok č. 37/2019 zo dňa 28.08.2019 súdnym znalcom Ing. Dušanom Kožiakom. V zmysle záverov znaleckého posudku, technickou príčinou vzniku dopravnej nehody z pohľadu vyvolania kolízneho stavu ako jediný prvok bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Mitsubishi, ktorý začal vykonávať úkon predchádzania v okamihu, keď už bol predchádzaný motocyklom Kawasaki. Žalobcovia 1/, 2/, 3/, si uplatnili listom zo dňa 04.12.2019, ktorý bol žalovanému doručený dňa 05.12.2019 nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný odpovedal na list zo dňa 04.12.2019 listom zo dňa 18.12.2019 s tým, že nárok titulom nemajetkovej ujmy nie je krytý rozsahom poistenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a z toho dôvodu nemôžu žalobcom poskytnúť poistné plnenie. Zároveň uviedli, že nie sú nositeľmi hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ako náhradu nemajetkovej ujmy ide. Žalobca 4/ si nárok n a náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému uplatnil listom zo dňa 08.06.2020, ktorý bol odôvodnený relevantnými skutkovými aj právnymi skutočnosťami. Škodca J.. C. E. bol trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo dňa 08.01.2020 sp. zn. 22T/151/20219 uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno h) Trestného zákona. Škodca bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. Súd obvinenému výkon trestu podmienečne odložil a určil mu skúšobnú dobu v trvaní troch rokov a uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní troch rokov. Okresný súd Lučenec trestným rozkazom odkázal poškodených s nárokom na náhradu škody na civilné konanie. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 29.03.2020. Žalobkyňa 1/ je matkou poškodeného, žalobkyňa 2/ je sestrou poškodeného, žalobca 3/ je bratom poškodeného a žalobca 4/ je synovcom poškodeného, t.j. žalobcovia sú blízkymi osobami zosnulého J.. C. X.. Zosnulý nebol ženatý a nemal deti. Z uvedeného dôvodu boli rodinné väzby medzi ním a žalobcami veľmi intenzívne. Prejavovali sa v častých osobných stretnutiach, v rôznych rodinných programoch, ako aj v telefonickej a inej komunikácii. Silné rodinné väzby zosnulého a žalobcov tvorili základ ich súkromného života, pričom dosahovali značnú intenzitu. Protiprávnym konaním škodcu došlo k deštrukcii ich rodinných vzťahov a k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na ochranu súkromia a rodinného života. Protiprávne konanie škodcu, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie citových, rodinných väzieb medzi zosnulým a žalobcami predstavuje neoprávnený zásah do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny, t.j. žalobcov. Bez akýchkoľvek pochybností preto možno konštatovať, že žalobcom svedčí aktívna vecná legitimácia na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému. Motorové vozidlo škodcu bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného na základe poistnej zmluvy č. 6823484816. Ustanovenie § 11 a nasl. OZ poskytuje právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej osobe usmrtením jeho blízkeho. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom nemôže odstrániť spôsobenú ujmu žalobcom a ani nahradiť ľudský život. Cieľom inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy je však túto ujmu aspoň čiastočne zmierňovať a to najmä v prípadoch, akým je tento, kedy navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Žalobcovia v dôsledku úmrtia ich syna, brata a strýka utrpeli nesmierne intenzívnu traumu a šok. V dôsledku nečakanej smrti prežívajú pocity úzkosti, smútku a zúfalstva. Práva na ochranu osobnosti žalobcov boli závažným spôsobom porušené, pričom tieto následky nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby ňou bola primerane vyvážená nemajetková ujma spôsobená žalobcom. Vzniknutá trauma je z ich života prakticky neodstrániteľná a súdnym konaním ju možno kompenzovať len čiastočne. Následkom škodovej udalosti bola nenapraviteľne zasiahnutá celá rodina zosnulého. Pár dni po škodovej udalosti žalobkyňa 1/ navštívila psychiatrickú ambulanciu a boli jej predpísané medikamenty. Stav žalobkyne v prvom rade sa však ani po pol roku od nasadenia liečby medikamentami nezlepšil. Žalobkyni 1/ bola v dôsledku škodovej udalosti diagnostikovaná choroba F32.1 epizóda strednej ťažkej depresie, pričom jej psychiater súčasne nasadil aj medikamenty. Žalobkyni 2/ bola v dôsledku škodovej udalosti diagnostikovaná choroba F43.1 protrahovaná depresívna reakcia, dip.dg.postraumatická stresová porucha a u žalobkyni 1/ bola diagnostikovaná epizóda stredne ťažkej depresie, preto im psychiater nasadil medikamenty. Žalobca 3/, ktorý sa momentálne zdržiava v Nemecku bol tak isto z dôvodu pretrvávajúcich zdravotných

problémov nútený navštíviť lekára z odboru psychiatrie v Meste Oldenburg. Dr. med. Andreasom Koeslerom mu bola diagnostikovaná depresívna porucha aktuálne v epizóde ľahkej depresie. Lekár konštatoval, že je nevyhnutné, aby žalobca 3/ čo najskôr absolvoval ambulantnú psychoterapiu na báze hĺbkovej psychológie. Tento nepriaznivý stav u žalobcu 3/ pretrváva už takmer rok od momentu, keď prišiel o brata. Žalobca 4/ mal so zosnulým, ako synovec veľmi úzky a silný citový vzťah. Zosnulý trávil so žalobcom 4/ veľa času, ich emocionálne a rodinné puto bolo veľmi silné, čomu zodpovedá aj naviazanosť žalobcu 4/ na zosnulého, ktorý v jeho živote napĺňal otcovskú rolu. U žalobcu 4/ sa po tragickom úmrtí poškodeného prejavili výrazné zmeny v jeho správaní a to najmä v jeho psychickom rozpoložení. Jeho zdravotný stav sa výrazne zhoršil, čo sa prejavilo najmä v jeho emocionálnej a duševnej stránke. Žalobca 4/ je maloletý a jeho psychika je vo vývine. Smrť zosnulého, ktorý pre žalobcu 4/ predstavoval veľmi blízku osobu vytvára u neho permanentný stres, smútok, utiahnutosť. Žalobca 4/ bol aj hospitalizovaný, pričom v rámci hospitalizácie postúpil psychologické vyšetrenia v dňoch 06.11.2019 a 08.11.2019. V rámci psychologických vyšetrení mu boli určené diagnózy F45.0 somatizačná porucha G93.3 chronický únavový syndróm, depresívne črty. Strata zosnulého pri dopravnej nehode je neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihla žalobcov, pričom náhrada nemajetkovej ujmy je primeraným prostriedkom obrany proti takémuto neoprávnenému zásahu. Keďže rodinné vzťahy medzi zosnulým a žalobcami tvorili základ ich rodinného a súkromného života, škodovou udalosťou došlo k závažnému neoprávnenému zásahu do práv žalobcov na ochranu súkromia. Je nespochybniteľné, že negatívny zásah do osobnostnej sféry pôsobí zraňujúco, individuálne a rozmanito u každej fyzickej osoby inak, lebo každý človek, sama jeho podstata, jeho emócia, vzťahy k iným sú veľmi individuálne. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje finančné odškodnenie najbližších príbuzných usmrtenej osoby a zároveň môže byť znakom uznania duševného utrpenia pozostalých a symbolom solidarity, ktorý môže vytvoriť čiastočné zadosťučinenie a spravodlivosť. S prihliadnutím na charakter vzťahov medzi zosnulým a žalobcami, považujú žalobcovia uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú. Poukazujú na rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorej súdy priznávajú náhrady v rozpätí od 33.500,00 Eur do 100.000,00 Eur. Vo veci samej neexistuje žiadna legitímna pochybnosť o aktívne legitimácie žalobcov, ako ani o pasívnej legitimácii žalovaného zohľadňujúc závažný a nenapraviteľný zásah do práva na súkromný a rodinný život žalobcov, chránený v súlade s ustanovením § 11 OZ.

2. Žalovaný zaslal dňa 26.06.2020 vyjadrenie, v ktorom uviedol, že uplatnený nárok žalobcov neuznávajú v celom rozsahu a považujú ho vzhľadom na ďalej uvedené za neoprávnený, bez právneho základu a za nepreukázaný. Žalobou sa žalobcovia domáhajú zaplatenia sumy v súčte 200.000, 00 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im mala byť spôsobená konaním J.. C. E., ktorý spôsobil dňa 28.06.2019 dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo sprostredkovane k zásahu do osobnostných práv žalobcov. Žalovaný bol poisťovateľom vozidla, ktoré viedol vinník a ktorým bola spôsobená nehoda a to podľa zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobcovia sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhajú v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. K otázke pasívnej vecnej legitimácie v predmetnom konaní uvádzajú, že v prípade ak by aj teoreticky pripustili, že pod pojem škody na zdraví podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosťou konania, vznikom škody, v dôsledku protiprávneho konania a to vo vzťahu k žalovanému a v kontexte celého zákona o povinnom zmluvnom poistení. Vzhľadom na tú skutočnosť, že vo vzťahu k žalovanému je poistnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov, nastal sprostredkovane v dôsledku reakcie na už následky dopravnej nehody, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a k uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou, ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písmeno h) zákona o povinnom zmluvnom poistení. Aj toto je opäť len jedným z mnohých momentov toho, že úmyslom a cieľom zákonodarcu pri koncipovaní zákona o povinnom zmluvnom poistení nebolo krytie nemajetkovej ujmy pozostalým. Aj v prípade teoretického akceptovania premisy, že pod škodou na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ - žalovaný priamo zo zákona o povinnom zmluvnom poistení de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, keďže zásah do ochrany osobnosti žalobcov je reakciou na prvotný následok dopravnej nehody. Žalovaný považuje za absurdné, aby sa pri výklade škody potom zo strany žalobcov všeobecne vyberali čerešničky a súd ich bez ďalšieho nekriticky akceptoval, ale je potom potrebné k týmto následkom ako ku škode pristupovať v celku a so všetkými nielen pre žalobcov vo všeobecnosti pozitívnymi dopadmi. Vzhľadom na vyššie uvedené, s poukazom na v súčasnosti platný a účinný zákon o povinnom zmluvnom poistení, teóriu práva ako aj relevantnú judikatúru, majú za to, že žalovaný nie je

podľa ich zákona o povinnom zmluvnom poistení pasívne legitimovaný vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy, a keby aj bol, nie je povinný takéto nároky hradiť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Z tohto dôvodu žiadajú žalobu zamietnuť.

3. Zástupca žalobcov vo svojom vyjadrení zaslanom súdu dňa 12.11.2020 uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení uvádza, že v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov prekvapujúco nepanuje zhoda v otázke možnosti subsumovať pod pojem škoda na zdraví v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tvrdenia žalovaného sa zakladajú na prekonaných a preto nesprávnych právnych záveroch. Žalovaný vo svojom vyjadrení účelovo poukazuje na judikatúru a právne názory pred rokom 2013, ignoruje vývoj judikatúry, ku ktorej došlo od roku 2013. Výrazná zmena v právnych názoroch vyšších súdnych autorít dosiahnutá od roku 2013 predstavuje legálny a legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení a Občianskeho zákonníka. Žalovaný vo svojom vyjadrení ďalej prejavuje názor, že nie je daná príčinná súvislosť medzi vznikom nemajetkovej ujmy žalobcov a protiprávnym konaním žalobcu, ktorý bol u žalovaného povinne zmluvne poistený. Uvádzajú, že nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, nemá nič spoločné so zodpovednosťou štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Nevystupuje tu štát ako subjekt občianskoprávneho vzťahu a absentuje tu aj výkon verejnej moci. Ďalší argument žalovaného spočíva vo vytvorení zjavne nesprávnej právnej konštrukcie podľa, ktorej škodovou udalosťou je dopravná nehoda - tá spôsobila smrť poškodeného - čo vyvolalo nemajetkovú ujmu vo sfére žalobcov, preto nie je podľa ich názoru daná priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a následkom. Tieto argumenty žalovaného sú podľa názoru žalobcov nevyhnutné odmietnuť ako zjavne účelové a nesprávne. Žalobcovia majú za to, že existencia príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou ale otázkou skutkovou. Príčinná súvislosť vyplýva najmä z početných lekárskych správ - listinných dôkazov, ktoré žalobcovia predložili so žalobou a z ktorých vyplýva jednoznačný záver, že psychická ujma vo sfére žalobcov bola spôsobená výlučne smrťou ich rodinného príslušníka, ktorý bol synom, bratom a strýkom žalobcov. Do tohto príčinného vzťahu nevstupuje žiadna ďalšia skutočnosť, ktorá by akýmkoľvek spôsobom narúšala bezprostredne priamy príčinný súvis medzi škodovou udalosťou a vznikom nemajetkovej ujmy vo sfére žalobcov. Žalobcovia sú presvedčení, že spoľahlivo preukázali všetky nevyhnutné predpoklady na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a to porušenie povinnosti spočívajúcej v porušení právnych noriem o cestnej premávke škodcom, škodu v intenciách zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorá zahŕňa aj nemajetkovú ujmu a tkvie v zásahu do ich osobnostných práv a v poškodení duševného zdravia žalobcov a skutkovú otázku bezprostrednej a priamej príčinnej súvislosti medzi konaním porušujúcim právne normy o cestnej premávke zo strany škodcu a poškodením duševného zdravia žalobcov sa zakladá na vzťahu príčina - následok, do ktorého nevstupuje žiadna okolnosť. Jediným dôvodom vzniku nemajetkovej ujmy vo sfére žalobcov bola strata blízkej osoby, ktorú spôsobil škodca. Naplnenie vyššie uvedených prvkov spoľahlivo vyplýva najmä zo znaleckého posudku znalca Ing. Dušana Kožiaka č. 37/2019, právoplatného a vykonateľného odsudzujúceho trestného rozkazu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 22T/151/2019 zo dňa 08.01.2020 a lekárskych správ a správ o pacientoch, ktoré vystavili psychiatri, neurológovia a psychológovia.

4. Právny zástupca žalobcov vo vyjadrení zo dňa 21.07.2021 uviedol, že žalobcovia odmietajú účelové konanie žalovaného, ktorý bez uvedenia akejkoľvek konkrétnej skutkovej okolnosti alebo dôkazu poukazuje na to, že poškodený spolu zavinil dopravnú nehodu, na následky ktorej prišiel o život. Majú za to, že vyššie uvedené tvrdenia žalovaného nemajú žiadnu oporu v skutkových okolnostiach vyplývajúcich z predložených dôkazov. Práve naopak sú v úplnom rozpore so stavom zistenom v trestnom konaní. Žalobcovia vyvodzujú svoj nárok uplatňovaný v tomto konaní z Občianskeho zákonníka, zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktoré neobsahuje limitáciu výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Podľa názoru žalobcov sú majetkové zárobkové pomery škodcu (poisteného) irelevantné pre určenie výšky nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je poisťovňa povinne disponujúca prostriedkami potrebnými na likvidáciu nárokov prameniacich zo škodových udalostí, nebude majetková sféra škodcu žiadnym spôsobom dotknutá. Neexistuje tak dôvod, ktorý by odôvodňoval zníženie nároku žalobcov z dôvodov vyplývajúcich z majetkových a zárobkových pomerov škodcu. Z potvrdení všeobecných lekárov žalobcov jednoznačne vyplýva, že žalobcovia neboli pred škodovou udalosťou psychiatricky liečení. Majú za to, že kauzálny nexus medzi protiprávnym konaním škodcu a súčasne zdravotným stavom žalobcov nie je v žiadnom rozsahu oslabený udalosťami predchádzajúcimi škodovej udalosti. Protiprávne konanie škodcu výrazným spôsobom zasiahlo do osobnostných práv žalobcov, ktorí z uvedeného dôvodu

musia podstupovať ambulantné psychiatrické liečenie. Lekárske nálezy hodnoverne osvedčujú, že na strane žalobcu v prvom rade, žalobcu v druhom rade je nutná pravidelná ambulantná psychiatrická starostlivosť, ktorá je indikovaná diagnózou - epizóda stredne ťažkej depresie v.s reaktívna, ktorá nastala v reakcii na stratu blízkej osoby. Postupujú kontinuálnu medikamentóznu liečbu formou perorálne užívaných tabliet a formou intravenózne aplikovaných injekčných roztokov. Vyjadrenia bývalých spolupracovníkov Ing. Tomáša Gála hodnoverne osvedčujú okrem vysokého pracovného a morálneho kreditu zosnulého, aj výnimočnú intenzitu a kvalitu jeho rodinných a spoločenských vzťahov. Vyjadrenia blízkych spolupracovníkov preukazujú výrazný negatívny dopad smrti J.. C. X. na jeho sociálne a pracovné prostredie, najmä na životy žalobcov, ktorí boli jeho najbližšími osobami.

5. Zástupca žalobcov na pojednávaní uviedol, že v žalobe sa nachádza podrobný opis skutkového stavu, z ktorého vyplýva, že dňa 28.06.2019 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej na následky zranení, ktoré pri nej utrpel zomrel J.. C. X.. Jeho najbližší rodinní príslušníci, teda najbližšia rodina sa v tomto konaní domáhajú aspoň čiastočnej formy kompenzácie nenapraviteľnej ujmy, ktorá im pri tom vznikla. Čo sa týka aktívnej legitimácie žalobcov, podrobnosti celej dopravnej nehody, ako aj podrobnosti zistenia zavinenia poistenca sú podrobne opísané v písomnom vyhotovení žaloby. Povahové črty J.. C. X. boli v konaní preukázané výsluchom rodiny, ako aj potvrdeniami od kolegov zo zamestnania, kde vykonával zodpovednú a náročnú prácu, ktorá si preto povahové vlastnosti taktiež vyžadovala. Rodina bola okolo neho zomknutá viac ako je zvykom, bola na ňom finančne aj závislá a aj emocionálne viac ako je zvykom a preto práve rozbitie tejto pevnej rodinnej bunky, ktorej centrom bol práve zosnulý J.. C. X. zanechalo takéto až devastačné následky. Je až ťažko uveriť, že by jeden človek mohol spôsobiť štyrom ľudom také následky a taký zásah do ich osobnosti svojim odchodom. Bez akýchkoľvek pochybností bolo v konaní preukázané, ako aj výpoveďami svedkov a lekárskymi správami, že tento zásah do osobnosti u žalobcov bol enormný. Zdravotné následky, psychické následky, odcudzenie od rodiny, od kamarátov, odcudzenie od známych, zmeny vo vnútornom prežívaní, zmeny vonkajších prejavov voči okolitému svetu, či už aj fyzické ochorenia, ako tetánia u žalobkyni 2/, alebo dokonca aj vyústenie do nutnosti odísť na invalidný dôchodok ako u žalobkyni 1/. Toto všetko sa stalo. Táto strata sa vôbec nedá vyčísliť. Suma, ktorú si žalobcovia žiadajú, ako náhradu nemajetkovej ujmy je len čiastočným a symbolickým odškodnením toho, čo sa im v živote stalo. Nijaké dôvody na zníženie tejto náhrady neboli zistené v tomto konaní a ani neboli preukázané. Preto navrhujú, aby súd žalobe žalobcov vyhovel a priznal im nemajetkovú ujmu, ako bola uplatnená v žalobe.

6. Žalobkyňa 1 na pojednávaní uviedla, že C. bol najstarší z jej detí a tak bol aj zodpovedný. Prevzal na seba tzv. otcovskú rolu, strašne pomáhal jej aj súrodencom. Bývali spolu. Teraz jej život je smutný, nevie nájsť zmysel života. Dcéra musela ísť so svojim synom a jej vnukom k psychologičke lebo mal začínajúcu depresiu. Doteraz nemôže ísť na cintorín, lebo je mu strašne smutno. Ona chodí k psychiatričke, berie antidepresíva. Syn jej strašne chýba. Všetci sú z toho hotoví. Je už tomu dva roky, ale ona stále berie antidepresíva. Niekoľko mesiacov nemohla vojsť do jeho izby, ani na cintoríne nemôže vidieť jeho fotku. Bývali spolu, v podstate od jeho narodenia. Dva roky býval s priateľkou, s ktorou sa rozišiel, potom sa vrátil bývať domov. Finančne od neho nebola závislá, pracovala, ale syn jej pomáhal. Dcéra s vnukom nedávno dokončili dom a odsťahovali sa bývať preč, ale ešte stále majú uvedenú tú istú adresu. Ona sa rozviedla, keď C. mal 7 rokov. Mala dve roboty, aby vychovala tri deti a keďže on bol najstarší, prebral otcovskú rolu. Všetci navzájom dobre vychádzali, pomáhali si, aj keď žalobca 3/ bol v Nemecku, boli spolu na skype, pomáhali si navzájom aj so žalobkyňou 2/, keď potrebovali nejakú pomoc. On bol veľmi zodpovedný. Po ukončení učňovky si spravil nadstavbu, potom začal chodiť na vysokú školu. Odišiel z vysokej školy, nakoľko otec mu povedal, že má robiť a nie požadovať od neho výživné. Zamestnal sa a začal znovu chodiť do školy. Každý rok si zobral pôžičku 1.000,00 Eur, aby mohol školu zaplatiť. Začal pracovať ako obyčajný policajt, potom PM- čkár, a neskôr sa chcel dostať do Naky pracovať. Pracoval na kriminálke. Netrpel žiadnymi zdravotnými ťažkosťami. Mal rád život, bicykloval, kúpil si motorku len tri mesiace pred nehodou. Mal dobrých kamarátov a kamarátky. Maloletého V. v podstate vychovával, kupoval mu knižky, chodil s ním do ZOO, mal ho veľmi rád, nakoľko maloletý býval u nich. Asi keď mal malý rok, dcéra sa rozviedla, od tej doby bývali spolu. Od vtedy chodí na psychiatriu, berie antidepresíva, musí brať lieky tak isto na spanie. Dovtedy psychiatra navštevovať nemusela.

7. Žalobkyňa 2/ na pojednávaní uviedla, že vyrastali spolu s bratom a mamkou. Jej brat bol nielen jej najlepší priateľ, ale nahrádzal jej otca, pretože otca mali, ale nejako sa o nich nezaujímal. Brat stále nad nimi držal ochrannú ruku. Pomáhal im aj po finančnej stránke, či ohľadne jej syna, pretože syna vychovával od jeho štyroch mesiacov sama. Bývali v spoločnej domácnosti. Biologický otec jej syna

nemal o neho záujem a tak C. zobral jeho rolu na seba. Chodili spolu na výlety, venoval sa mu, keď bol maličký, ale aj keď bol chorý. Bol pre neho obrovský vzor. Pre nich je to veľká strata. Brat bol húževnatý, pracovitý, strašne dobrý, vždy vedel pomôcť. Po jeho smrti sa všetko zmenilo. Doteraz sa s tým nevysporiadala, ani mamka, ani brat ale hlavne ani jej syn. Od roku 2017 začala bývať spolu s partnerom, ale aj napriek tomu ich vzťah sa nikdy nenarušil, rešpektoval je partnera. Pred touto nehodou nemala žiadne zdravotné problémy, neliečila sa u psychológa, ani u psychiatra. Po smrti brata sa jej život obrátil na ruby. Berie antidepresíva a taktiež získala chorobu tetánia. Jej syn bol pred udalosťou v poriadku, mal len bežné zdravotné problémy, ako každé dieťa, ale po tejto udalosti sa uzavrel, prestal komunikovať, prestal aj chodiť, bol hospitalizovaný v nemocnici, kde ho navštevovala aj psychologička. Absolvoval aj nejaké psychiatrické vyšetrenia. Uzavretý je doteraz. Čo mal kamarátov, tým doposiaľ nepovedal, že Tomáš zomrel. Našiel si aj iných kamarátov lebo sa presťahovali, ale stále je uzavretý a má pocit, že sa doteraz s tým nevyrovnal. Keď bol syn prvák, triedna učiteľka ich poslala k školskej psychologičke z dôvodu, že syn vyrušoval a tam mu zistili, že má IQ 134. Tam sa dohodli, aby syna viac v škole zaťažovali, aby nevyrušoval. Syn o Tomášovi vôbec nehovorí, vôbec o ňom nekomunikuje. Brat im pomáhal tak, ako jej, tak aj mamke jednorazovými väčšími platbami. Mamka je na antidepresívach, ona ich bude brať už zrejme po celý život. Funguje ako robot. Podala si žiadosť na invalidný dôchodok, nakoľko nevládze už ďalej pracovať. Má vedomosť, že aj brat berie asi antidepresíva, je objednaný k psychiatrovi.

8. Žalobca 3/ na pojednávaní uviedol, že od kedy ich brat opustil, sa celkom zmenil. Bol to jeho najstarší brat, stále mu pomáhal v hocičom. Od kedy sa to stalo, nevie spávať, má depresie, schudol 15 kg. Asi 9 rokov býva a pracuje v Nemecku, dovtedy bývali v spoločnej domácnosti. S bratom mal veľmi dobrý vzťah, bol to jeho idol. Bol starostlivý. Odchodom do Nemecka ich vzťah sa nezmenil, zmenila sa len diaľka. On často chodieval domov, telefonovali si, boli stále v kontakte. Momentálne menej spí, a nepamätá si, kedy sa už poriadne zasmial. Má rodinu, snaží sa, ale nie je to, čo bolo predtým, kým žil brat.

9. Zástupca žalovaného na pojednávaní zotrval na svojej procesnej obrane, čo sa týka základu žalovaného nároku, pridŕžajú sa písomného podania. Čo sa týka základu nároku vo vzťahu k výške nároku, tak jednotlivé žalované sumy považujú za nedôvodné a za príliš vysoké. Sú tu okolnosti, ktoré by mali smerovať k zníženiu nároku na strane samotných žalobcov. Jednak je potrebné povedať, že žalobcovia na preukázanie svojich tvrdení o zdravotnom stave predložili veľmi obmedzené listinné dôkazy. Stav žalobcov, ktorí o nej do žaloby zreplikovali je stav ,ktorý je objektívny, replikovali časti lekárskych nálezov zo subjektívnej anamnézy. V lekárskych správach sú použité subjektívne vyjadrenia a nie objektívne hodnotenia lekárov. Vo vzťahu k žalobcovi 4/ je potrebné povedať, že z jedného dôkazu vyplýva, že bol v psychologickej opatere od roku 2016, preto je tam potrebné citlivo zvážiť, ktoré skutočnosti vyplývajú priamo z nešťastnej udalosti a ktoré boli indikované u žalobcu 4/ už pred tým, a či to teda je len tá jediná príčina alebo či všetky príčiny, ktoré vplývali na žalobcu už pred tým a majú väčší dosah na jeho psychický stav. Žalobcovia pochádzajú z jednej rodiny a je dôležité povedať, že tak ako uvádzajú v žalobe, depresia nie je len nejaký pocit smútku, ale je to choroba ako taká. Je potrebné povedať, že na vznik depresie pôsobia genetické predispozície, preto v tomto konaní bude dôležité preskúmať, či tieto problémy, ktoré nastali po nehode neboli náhodou indikované už aj pred tým, a teda, či tie výsledky alebo dôsledky nie sú súčasťou aj genetickej predispozície, ktorá je objektívnou skutočnosťou, ktorá vplýva na vznik depresie. Zároveň chcú povedať, že opis rodinných vzťahov v žalobe samotnej, ktorá má byť základom pre dokazovanie, považujú za dosť všeobecné a to s ohľadom na to, že v takých typoch konaní je bremeno dôkazu hlavne na žalobcoch. V prípade priznania náhrady nemajetkovej ujmy primeranosť, resp. konkrétna výška náhrady ujmy je na úvahe súdu. Je pravdou, že žiadna finančná suma nemôže nahradiť pozostalú osobu zosnulého, práve preto výška tejto náhrady je len formou satisfakcie, ktorá sa poskytuje pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv, pričom jednou z foriem satisfakcie, ktorú je potrebné pri priznávaní výšky zohľadňovať, je aj skutočnosť odsúdenia právoplatného vinníka dopravnej nehody v trestnom konaní. Čo sa týka samotnej uplatnenej výšky, namietajú, že túto nepovažujú za primeranú a to najmä v rovnakej výške, teda pre všetkých žalobcov, vzhľadom na rôznorodosť ich rodinného vzťahu, kde je potrebné zohľadniť, že poškodený nemal žiadnu vyživovaciu povinnosť k žalobcom, teda možno s výnimkou žalobkyne 1/ a to ako rodiča. Taktiež je potrebné zohľadniť, že žalobca 3/ dlhé roky neobýval spoločnú domácnosť s poškodeným, resp. býval objektívne vo veľkej vzdialenosti a tak isto, čo sa týka žalobcu 4/, tak ako bolo zrejmé z dokladov predkladaných samotným žalobcom, žalobca 4/ trpel a trpí viacerými zdravotnými problémami. Z uvedených dôvodov preto v prípade, že súd bude pristupovať k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy

v peniazoch, žiadajú, aby zohľadnil uvedené skutočnosti a priznal náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zásad primeranosti, spravodlivosti a proporcionality.

10. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so záznamom dopravnej nehody zo dňa 28.06.2019, uznesením OR PZ Lučenec zo dňa 28.06.2019, uznesením zo dňa 26.09.2019 o výsluchu, upovedomením o podaní obžaloby Okresnou prokuratúrou v Lučenci, obžalobou zo dňa 27.11.2019, uplatnením nároku na náhradu nemajetkovej ujmy voči Komunálnej poisťovni a.s., doručenkou, vyjadrením Komunálnej poisťovne a.s., trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec č.k. 22T/151/2019, lekárskymi správami, znaleckým posudkom č. 37/2019, vyjadreniami žalobcov, žalovaného, osobitnými zmluvnými dojednaniami pre poskytovanie asistenčných služieb o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistnou zmluvou, záznamom z rokovania sprostredkovateľa poistenia, vyjadrením, odpoveďou na výzvu J.. C. E., výpisom z katastra nehnuteľnosti č. 1079, ročným zúčtovaním za rok 2020, lekárskymi správami, spisom tunajšieho súdu č.k. 22T/151/2019.

11. Svedkyňa M. V., partnerka žalobcu 3/ na pojednávaní uviedla, že predmetná udalosť ovplyvnila celú rodinu. Vie sa vyjadriť hlavne k žalobcovi 3/, nakoľko sú spolu 11 rokov. Spolu žijú 5 rokov vonku v zahraničí. Nehoda ovplyvnila psychiku žalobcu 3/, jeho správanie, nevie sa s tým vyrovnať, doposiaľ tak ani on, ani jeho celá rodiny. Je apatický, už len prežíva, máva nočné mory, nevie spávať, má depresie. Lieky neberie, bol síce u psychiatra, ale keďže v zahraničí sú problémy s lekármi, je na čakacej listine, aby sa dostal k psychiatrovi. Pred dopravnou nehodou nemal žiadne problémy, ani nebral žiadne lieky. Pred nehodou nebadala u neho nejaké príznaky depresie alebo smútku. Čo sa týka C., podľa nej bol jeden z najlepších ľudí, akých poznala. Bol ochotný, dobrý človek po ruke každému. S matkou mal veľmi blízky vzťah, ako aj s ostatnými súrodencami. S matkou býval v jednej domácnosti, bol ako hlavou rodiny, keďže otec rodiny nebol. Mal rešpekt, bol akousi autoritou. Maloletému V. bol ako otec. Po smrti Tomáša z rodiny ako keby odletela duša. Chýba každému. Maloletý je z toho nešťastný, nemôžu sa o tom ani pred ním rozprávať. Vie, že navštevujú psychiatra, ale bližšie sa k tomu vyjadriť nevie.

12. Svedok Q. F., partner žalobkyne 2/ na pojednávaní uviedol, že Katku spoznal v roku 2014 a rodinu v roku 2017. Keď prišiel na návštevu zoznámil sa aj s Tomášom, bol to citlivý človek Stretávali sa potom stále, chodievali spolu na výlety. Následky po tejto tragickej nehode pociťujú aj teraz. Rodina je na tabletkách, snaží sa ich nejako upokojovať, ale sa to nedá. Vzťah maloletého V. P. C. bol vzťah ako syna a otca. C. sa mu snažil nahradiť otca, pomáhal aj finančne tým, že chodieval s ním na výlety. Potom ako on prišiel do rodiny, vzťah medzi C. P. V. sa nezmenil, naďalej pomáhal tak, ako predtým. Maloletý mal pred C. rešpekt. Učili sa spolu a so všetkým mu pomáhal. Tá udalosť dala zabrať aj jemu, nezvládal to ani on, ani maloletý. Keď spomenú jeho krstného Tomáša, tak maloletý sa rozplače. Uzatvoril sa, nechodil von, prestal sa kamarátiť s kamarátmi. Teraz, ako sa presťahovali, tak už trošku začína chodiť von s kamarátmi.

13. Zo záznamu dopravnej nehody č. : ČVS:ORP - 77/DI - LC - 2019/560606 vyplýva, že dňa 28.06.2019 o 11.45 hod. C. E., ako vodič a vlastník vozidla Mitsubishi bol podozrivý zo zavinenia dopravnej nehody, kde pri jazde v kolóne vozidiel po ceste 1/16 smerom od Zvolena na Lučenec pred obcou Mýtna na rovnom úseku cesty začal úkon predchádzania pred sebou idúcich vozidiel v čase, keď už bol predchádzaný z ľavej strany motocyklom značky Kawasaki, ktorého vodič a vlastník Ing. Tomáš Gál predchádzal kolónu pred sebou idúcich vozidiel, pričom došlo k bočnej zrážke vozidla s motocyklom a následnému pádu motocyklistu na vozovku a mimo vozovku do trávnatej priekopy, kde zostal ležať. Príčinou nehody bolo porušenie povinnosti vodiča nevenovanie sa plne vedeniu vozidla a nesledovaniu situácie cestnej premávky, nesprávne predchádzanie, nesprávne vybočenie zo smeru jazdy pri predchádzaní, usmrtenie osoby, spôsobenie smrti z nedbanlivosti. Výsledok dychovej skúšky vodiča bol 0.00 mg./L. Povinné zmluvné poistenie motorového vozidla Mitsubishi bolo v Komunálnej poisťovni a.s..

14. Okresná prokuratúra Lučenec podala dňa 27.11.2019 obžalobu na J.. C. E..

15. Trestným rozkazom Okresný súd Lučenec č.k. 22T/151/2019-337 zo dňa 08.01.2020 uznal obvineného J.. C. E. za vinného, že dňa 28.06.2019 v čase o 11.45 hod. po ceste č. I/16 v kilometri 38,30 pred obcou Mýtna v smere od Zvolena na Lučenec viedol osobné motorové vozidlo značky Mitsubishi Outlander, evidenčné číslo KS 665 EP, kde sa plne nevenoval vedeniu vozidla a dostatočne nesledoval

situáciu v cestnej premávke, pričom začal predchádzať pred ním idúce vozidlo aj napriek tomu, že v tom čase už bol zľava predchádzaný motocyklom značky Kawasaki Z 1000 SX, evidenčné číslo KE 427 MJ, vedeným tým istým smerom Ing. Tomášom Gálom, v dôsledku čoho došlo v ľavom jazdnom pruhu k zrážke motocykla s vozidlom a k následnému pádu motocyklistu na vozovke, pričom tento pri nehode utrpel viaceré poranenia životne dôležitých orgánov a orgánových systémov hrudníka a brucha s masívnym krvácaním do pohrudnicových dutín a brušnej dutiny - polytraumu, ktorým zraneniam v dôsledku úrazovo - krvácajúceho šoku po prevoze do fakultnej nemocnice s poliklinikou F.D. Roosevelta v Banskej Bystrici dňa 28.06.20212 v čase o 13.45 hod. podľahol a takýmto konaním obvinený J.. C. E. porušil ustanovenia § 3 ods. 2 písmeno a), § 4 ods. 1 písmeno c) a § 15 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženému podľa zákona, prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného zákona a za to bol odsúdený podľa § 149 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písmeno j), l) Trestného zákona; § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov. Podľa § 49 ods. 1 písmeno a) Trestného zákona, súd obvinenému výkon trestu podmienečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona, určil skúšobnú dobu v trvaní troch rokov. Podľa § 61 ods. 1, 2 Trestného zákona, súd obvinenému odložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní troch rokov. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený bol povinný nahradiť poškodenej Dôvere, zdravotnej poisťovni a.s. škodu vo výške 1.377,66 Eur. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku, sa poškodená V. X., N.. XX.XX.XXXX a poškodená K. B., N.. XX.XX.XXXX so svojim nárokom na náhradu škody odkazujú na civilný proces.

16. Podľa znaleckého posudku č. 37/2019, vypracovaného v trestnom konaní dňa 28.08.2019 znalcom z odboru Doprava cestná, Ing. Dušanom Kožiakom v časti III. záver otázka č. 2, kde mal znalec z technického hľadiska určiť príčinu dopravnej nehody, uviedol, že technickou príčinou vzniku dopravnej nehody z pohľadu vyvolania kolízneho stavu ako jediný prvok bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla Mitsubishi, ktorý začal vykonávať úkon predchádzania v okamihu, keď už bol predchádzaný motocyklom Kawasaki. Vodič motocykla Kawasaki ani plným brzdením a= 7,5 ns —2 nemohol znížiť rýchlosť svojho motocykla z 90 km/hodina na 80km/hodina, ktorou sa pohybovalo vozidlo Mitsubishi bez toho, aby motocykel Kawasaki pri svojej priamej jazde nenarazil do zadnej časti vozidla Mitsubishi alebo, aby predná časť motocykla nepresahovala za zadnú časť vozidla V. pri premiestnení motocykla K. vľavo, ako to urobil v čase dopravnej nehody, otázka č. 4, kde mal znalec určiť rýchlosť motocykla K. v čase stretu s vozidlom V. Y., ako aj na začiatku nehodového deja a posúdiť, či táto bola primeraná stavu a povahe vozovky, ako aj rozhľadovým podmienkam vodiča K. a situácii v čase a v mieste nehody, tak znalec uviedol, že rýchlosť motocykla K. v čase stretu s vozidlom V. Y., ako aj na začiatku nehodového deja bola cca. 101,6 km/hod., čiže vyššia ako najvyššia dovolená (90km/hod.) a bola primeraná stavu a povahe vozovky, ako aj rozhľadovým podmienkam vodiča motocykla Kawasaki a situácii v čase a mieste nehody, otázka č. 5, v ktorej mal znalec posúdiť techniku jazdy vodičov vozidiel V. Y. a motocykla K. vzhľadom na vzniknutú situáciu , kde znalec uviedol, že v čase dopravnej nehody vozidla K.i jazdil so svojim motocyklom rýchlosťou vyššou (101,6 km/hod.) ako bola v mieste dopravnej nehody najvyššia dovolená (90 km/hod.), ale z technického hľadiska nie je možné určiť, či prekročenie rýchlosti zo strany vodiča motocykla Kawasaki sa z pohľadu zabránenia dopravnej nehody podieľalo na príčine dopravnej nehody alebo nie, a či vodič vozidla Mitsubishi vytvoril vodičovi motocykla Kawasaki vo vzťahu k najvyššej dovolenej rýchlosti (90 km/hod.) aj prekážku náhlu alebo ho len ohrozil.

17. Žalobcovia listom zo dňa 04.12.2019 si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy od žalovaného. Žalovaný listom zo dňa 18.12.2019 oznámil zástupcovi žalobcov, že zastávajú právny názor, podľa ktorého nevznikol nárok na poistné plnenie poisťovne v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 písmeno h) zákona, nevznikla povinnosť poskytnúť poistné plnenie, nahradiť škodu a poistený v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 zákona „a contrario“ nemá právo, aby poisťovňa za neho nahradila škodu, nakoľko nárok nebol dostatočne, nevyvrátiteľne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázaný.

18. Podľa predložených lekarských správ sa žalobkyňa 1/ V. X. Y. 01.07.2019, kedy navštívila Univerzitnú nemocnicu Louisa Pasteura v Košiciach , psychiatra MUDr. Magdalénu Máttovú, bola v starostlivosti psychiatrov pre akútnu stresovú reakciu súvisiacu s tragickou smrťou syna. Od 08.01.2020 bola v starostlivosti psychiatra MUDr. Evy Pálovej, PhD. s diagnózou stredne ťažkej depresie.

19. K. B., žalobkyňa 2/, ako to vyplýva z lekárskych správ bola dňa 08.07.2019 na prvom psychiatrickom vyšetrení u MUDr. Magdalény Máttovej s diagnózou akútna stresová reakcia, ktorú navštevovala do 08.01.2020, kedy začala navštevovať psychiatra MUDr. Evu Pálovú, PhD. s diagnózou postraumatická stresová porucha, ktorú u nej vyvolala smrť brata.

20. Žalobca 3/ - Michal Gál bol vyšetrený dňa 04.05.2020 u špecializovaného lekára v odbore psychiatria a psychoterapia Dr. med. Andreasa Koeslera v Oldenburgu, kde mu bola stanovená diagnóza epizóda ľahkej depresie a bol odporučený na psychoterapiu na báze hĺbkovej psychológie v zmysle uznávaných psychoterapeutických postupov. Z lekárskeho potvrdenia zo dňa 19.07.2021, ktoré vydal Dr. med. Jens Scherbening, špecializovaný lekár pre všeobecnú medicínu vyplýva, že pán Gál trpí od úmrtia brata pri nehode depresívnou poruchou prispôsobenia a v súčasnosti čaká v poradovníku na ambulantnú psychoterapiu.

21. Ohľadom žalobcu 4/ bola predložená prepúšťacia správa z Detskej fakultnej nemocnice Košice, zo dňa 18.11.2019, z ktorej vyplýva, že maloletý bol hospitalizovaný od 04.11.2019 do 18.11.2019 s viacerými diagnózami. Jednou z diagnóz bola aj somatická porucha a chronický únavový syndróm, depresívne črty. Z psychologického vyšetrenia, ktoré bolo urobené počas pobytu žalobcu 4/ v nemocnici vyplýva, že vznik somatických ťažkostí datujú do obdobia pred rokom. Maloletý sa nachádza v procese spracovávania straty blízkej osoby (po období popierania nastúpilo vyhýbanie sa termínu straty). Z nemocnice bol maloletý prepustený v dobrom klinickom stave. Dňa 30.01.2020 bol maloletí vyšetrený v Centre pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie Košice. Zo správy Detskej fakultnej nemocnice v Košiciach zo dňa 10.02.2020 vyplýva, že maloletý V. prechádza obdobím spracovávania straty blízkej osoby, naďalej je prítomná zvýšená depresia, systomatika (skóre v porovnaní s predchádzajúcim vyšetrením znížené). Matka pri vyšetrení uviedla, že sleduje pozitívnu zmenu v správaní syna, opäť sa zapája do aktivít, vyhľadáva stretnutia s kamarátmi.

22. Zo správy MUDr. Lídie Frigovej, všeobecného lekára pre deti a dorast vyplýva, že B. V. je od januára 2020 vyšetrený a sledovaný psychológom a pedopsychiatrom pre psychické problémy po traume - smrti strýka, s ktorým mal pekný vzťah. Vyšetrením bola zistená depresívna symtomatika a chronický únavový syndróm.

23. Zo správy MUDr. Marcely Popovičovej - praktický lekár pre dospelých, MUDr. Lídie Frigovej - všeobecný lekár pre deti a dorast vyplýva, že žalobkyňa 1/, 2/ a žalobca 4/ neboli liečení do 28.06.2019 na psychiatrickej ambulancii.

24. Súčasť spisu tvorí aj čestné vyhlásenie npor. J.. B. X., vyhlásenie svedka pplk. J.. V. T., vyjadrenie pplk. J. G. k osobe J.. C. X., ako aj jeho charakteristika, vypracovaná pplk. V.. E. Q..

25. Podľa ustanovenia čl. 19 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky (1) každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromia a rodinného života.

26. Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

27. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

28. Podľa ods. 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1,najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

29. Podľa ods. 3, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

30. Podľa § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

31. Podľa § 420 ods. 1 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

32. Podľa ods. 2 OZ, škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby sami za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

33. Podľa ods. 3 OZ, zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

34. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitou povahou tejto prevádzky.

35. Podľa § 823 OZ, náhradu platí poistiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poistiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

36. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

37. Podľa ods. 2 citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti, právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu za
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení
b) škody vzniknuté poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písmen a) alebo b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie
d) ušlého zisku.

38. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

39. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení mal súd preukázanú dôvodnosť uplatneného nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, v dôsledku neoprávneného zásahu do ich súkromného, rodinného života, ochrana ktorého je garantovaná Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi.

40. Pri uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy musia byť splnené predpoklady vzniku zodpovednosti a to: 1) zásah, ktorý je spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu (nemusí ísť o konkrétne porušenie, postačuje ohrozenie práv), 2) vznik nemajetkovej ujmy, 3) príčinná súvislosť medzi zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy. Občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe a preto na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal. Pokiaľ by však v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku škode, uplatnenie ďalšieho druhu občianskoprávnej zodpovednosti, t.j. zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. OZ je viazané na existenciu zavinenia subjektu zásahu. Subjektívny prvok zavinenia má však význam pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 3 OZ, v rámci zohľadnenia okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo.

41. Taktiež nevyhnutnou podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy je, že sa priznanie žiadnej inej formy morálneho zadosťučinenia nezdá s ohľadom na okolnosti prípadu postačujúcimi a to bez ohľadu k tej skutočnosti, či žalobcovia voči žalovanému uplatnili aj nárok na náhradu škody (ujmy). Ide o prípad, kedy vzniknutú ujmu nemožno z nejakého dôvodu prostredníctvom žiadnej z foriem morálneho zadosťučinenia primerane zmierniť. Toto posúdenie je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý ale bude musieť vychádzať jednak z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Ďalšou podmienkou je, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere alebo k zásahu do práva na ochranu osobnosti v

iných prípadoch obdobnej závažnosti. Keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy hodnotiť vždy objektívne, prihliadnuc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i k osobe postihnutej, hlavne k jej veku, a k jej postaveniu (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria).

42. Uplatnenie konkrétneho a diferencovaného objektívneho hodnotenia znamená, že o zásahu do práva na súkromie spolu s priznaním nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch pôjde len vtedy, keď z konkrétnej situácie, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako i s prihliadnutím záujmom dotknutej fyzickej osoby, možno spoľahlivo vyvodiť, že by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom k jej intenzite, rozsahu a trvaniu, ako závažnú pociťoval každý, nachádzajúci sa na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby. Takto chápané objektívne kritérium vylučuje, aby sa pre hodnotenie, či došlo alebo nedošlo k naplneniu zákonných podmienok podľa § 13 ods. 2 OZ stali rozhodujúcimi subjektívne pocity samotnej postihnutej osoby (subjektívne kritérium). Je treba vylúčiť stav, kedy budú za relevantné považované výlučne subjektívne psychické reakcie jednotlivých individualizovaných fyzických osôb alebo reakcie, ktoré sa môžu často diametrálne odlišovať. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom, sa výška určuje jednorazovou čiastkou a zákon pri určení tejto výšky nestanovuje žiadne medze. Stanovuje však dve podstatné kritéria taxatívne uvedené v § 13 ods. 3 OZ a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ktorú zákonnú úpravu je súd povinný rešpektovať.

43. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo tak, ako je vyššie uvedené k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálneho spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodený mohli naďalej kvalifikovať ako obete porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predpisy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávajúceho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť).

44. Žalovaný v konaní namietal, že nie je pasívne legitimovaný vo veciach nemajetkovej ujmy, preto sa súd najprv zaoberal jeho pasívnou legitimáciou.

45. Pri riešení otázky, kto nesie zodpovednosť za zásah do osobných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. OZ, resp. kto je pasívne legitimovaný vzal súd do úvahy, že z hľadiska obsahu a účelu sú zodpovednostným vzťahom vzniknutým v dôsledku zásahu do osobnostných práv najbližšie zodpovednostné vzťahy, na ktoré dopadajú ustanovenia § 420 a nasl. OZ. V zodpovednostnom právnom vzťahu na jednej strane vystupuje ten, kto sa dopustil právneho konania a na druhej strane ten, komu týmto protiprávnym konaním vznikla určitá ujma. Predpokladmi vzniku zodpovednostného vzťahu v predmetnom prípade, sú existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním a zavinenie.

46. V konaní bolo nesporné, že k motorovému vozidlu značky Mitsubishi Outlander, evidenčné číslo KS 665 EP ku dňu dopravnej nehody mal Ing. Tomáš Chejn, vodič osobného motorového vozidla, ktoré spôsobilo dopravnú nehodu, mal uzavreté so žalovaným ako poisťovateľom povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

47. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu a to vo vzťahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti

poistiteľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení, t.j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, okrem iného škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písmeno a) cit. zákona).

48. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že náhrada nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do osobnostných práv nespadá pod rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia, preto nie je pasívne legitimovaný, pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený pri dopravnej nehode, ktorú zavinil J.. C. E., ktorý bol riadne poistený u žalovaného. Súd dospel k záveru, že pasívna legitimácia žalovaného, ktorý má postavenie poistiteľa z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jeho povinnosť zaplatiť uvedené náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písmeno a), § 4 ods. 4 a § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Poistený má v zmysle týchto zákonných ustanovení z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Súd je toho názoru, že pre účely tohto zákona je treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škody vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z.z., resp. vychádzajúci z ustanovenia Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, že im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje intenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely zákona o povinnom zmluvnom poistení tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda, že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia.

49. Napokon pri výklade pojmu škoda pre účely zákona o povinnom zmluvnom poistení treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie, utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“, alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú a aj nemajetkovú škodu (rozsudok Súdneho dvora zo 06.05.2010 vo veci C - 63/09 Axel Walz proti Cliskair SA).

50. S použitím eurokomformného výkladu pojmu „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, 2, písmeno a), ods. 4 a § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písmeno a) zákona o povinnom zmluvnom poistení. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa

§ 13 ods. 2 a 3 OZ, preto podľa súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona a preto je aj daná pasívna legitimácia žalovaného na náhradu tejto nemajetkovej ujmy.

51. Za stavu, že právo Slovenskej republiky (jeho ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ), umožňuje žalobcovi požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, je teda dôvodný záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Súd preto neuznal právnu argumentáciu žalovaného, že nie je pasívne legitimovaný na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku.

52. Súd nakoniec poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR, v rozsudku č. 6MCDo 1/2016 zo dňa 31.07.2017, podľa ktorého pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škodca (použitý zákon o povinnom zmluvnom poistení). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu, je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade pojmu škoda nie je možné vychádzať výlučne z gramatického výkladu ale z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, nakoľko zodpovednostný zákon bol výsledkom transpozície Smerníc EÚ, a komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd zároveň poukázal na uznesenie US III. US 666/2016, podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovaný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (i materiálnu) ujmu podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Najvyšší súd konštatoval, že takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú, vnútroštátnu bodku k diskusii na tému krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

53. S poukazom na vyššie uvedené dôvody vyhodnotil súd námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie za nedôvodnú a to s poukazom na ustálenú rozhodcovskú prax Najvyššieho súdu SR, ako aj Ústavného súdu SR a vyššie uvedeným rozhodnutím bola vyriešená aj otázka existencie príčinnej súvislosti medzi nemajetkovou ujmou spočívajúcou v zásahu osobnostných práv pozostalých obetí dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.

54. Do rámca vymedzeného ustanoveniami § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie zahŕňajúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného, myšlienkového a citového života). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine a manželských, partnerských alebo priateľských, či obdobných vzťahov. Súčasťou súkromného života je nepochybne rodinný život zahŕňajúci tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkymi príbuznými, najmä deťmi, rodičmi, prarodičmi, či súrodencami. Rešpektovanie súkromného života musí preto zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, aby tak bolo možné okrem iného rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby (uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp.zn. 3Cdo 137/2008 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. US 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

55. Základnou hmotnoprávnou podmienkou vzniku občianskoprávnych sankcií za neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby podľa § 13 OZ je existencia neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu v príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a jeho protiprávnosťou. Základom na priznanie a určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch,

sú zákonom ustanovené dve kritéria, z ktorých musia súdy vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých neoprávnenému zásahu do práv a na ochranu fyzickej osoby došlo. Špecifiká každého jednotlivého prípadu primeraného zadosťučinenia vylučujú pevnú zákonom stanovenú štandardizáciu sadzieb , či hraníc exaktnú metódu výpočtu, prípadne existenciu nejakého bodového ohodnotenia, na základe ktorých by sa mala výška relutárnej náhrady priznanej súdom stanovovať. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorá musí byť nielen odôvodnená ale musí mať základ, v čo najúspešnejšie zistenom skutkovom stave ohľadne zákonom a judikatúrou predvídaných kritérií s prihliadnutím na individuálne okolnosti prípadu okolnosti na strane poškodeného ale aj na okolnosti vo vzťahu k osobe, ktorá neoprávnený zásah spôsobila, aby bola zabezpečená požiadavka poskytnutého primeraného zadosťučinenia za vzniknutú ujmu, ktorá bude odrážať predstavu o poskytnutej spravodlivosti a nepovedie k zneužívaniu tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie a súčasne nebude na pôvodcu neoprávneného zásahu pôsobiť likvidačne zohľadňujúc pritom verejný záujem. Maximálna čiastka, ktorú môže súd priznať je pritom ohraničená len výškou žalobcom požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 139/2011 zo dňa 30.10.2012).

56. Aby bolo možné hovoriť o zásahu do súkromia určitej osoby usmrtením inej osoby, musí medzi dotknutou a zomrelou osobou preukázateľne existovať kvalifikovaný konkrétny blízky, osobný, citový vzťah. Len v prípade takéhoto vzťahu totiž prichádza do úvahy násilné pretrhnutie (deštrukcia) vybudovaných citových väzieb dotknutej osoby a len v takomto prípade môže predstavovať konanie pôvodcu zásahu v tomto zmysle zásah do jej súkromia.

57. K otázke, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, Najvyšší súd SR v rozhodnutí č.k. 5Cdo 265/2009 zo 17.02.2011 okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom, a ak ich niet, rodičom. Na strane druhej Najvyšším súdom SR formulované všeobecné kritéria vedú k tomu, že okruh oprávnených osôb možno rozšíriť a náhradu nemajetkovej ujmy priznať i v širšom bližšie nekonkretizovanom okruhu príbuzných osôb. Je vecou úvahy súdu, akého okruhu osôb sa má vyššie uvedené odškodnenie týkať. Aj z judikatúry možno vysledovať, že by to mali byť iba osoby, ktoré boli so zomrelým pred jeho smrťou vo veľmi úzkych rodinných, ekonomických a spoločenských väzbách.

58. V prejednávanej veci si žalobkyňa 1/ uplatnila voči žalovanému nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla v dôsledku nečakanej smrti jej syna v dôsledku dopravnej nehody, ktorú vyčíslila na sumu 50.000,00 Eur tak, ako aj ostatní žalobcovia - žalobkyňa 2/ sestra zomrelého, žalobca 3/ brat zomrelého a žalobca 4/ synovec zomrelého.

59. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania možno konštatovať, že v prípade žalobcov, tieto silné citové vzťahy medzi nimi a zomrelým existovali. Je síce pravdou, že exaktne nemožno existenciu citového vzťahu ako takého dokazovaním prostredníctvom výsluchu strán sporu, prípadne svedkov zistiť. Možnom však skutkovo ustáliť formálne právnym poriadkom zakotvený status, pri ktorom sa bez ďalšieho predpokladá blízky citový vzťah, ako aj na ďalšie skutkové okolnosti, z ktorým možno bezpečne usudzovať, že takýto vzťah tu existuje, napríklad spoločné bývanie, absencia problémov vo vzťahu, spoločné aktivity a podobne.

60. Vykonaným dokazovaním bol zistený veľmi blízky vzťah medzi žalobcami a zosnulým J.. C. X.. Bol to práve on, ktorý spájal celú rodinu, utužoval vzťahy medzi jednotlivými jej členmi. Svoju rodinu miloval a bol pre žalobcov vzorom a životnou inšpiráciou. Bol im oporou v každodennom živote, pomocnou rukou, ktorá bola stále ochotná všetkým pomôcť. Jeho smrťou sa pretrhli nenávratne veľmi silné citové väzby, ktoré medzi žalobcami a poškodeným existovali a tým sa stratila možnosť tieto vzťahy ďalej udržiavať. Žalobcovia tvorili s nebohým fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, v dôsledku nečakanej smrti pretrvávajú pocity nervozity, úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Stratili možnosť viesť s ním súkromný život a sú od jeho smrti ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov. Protiprávnym konaním škodcu, prišlo k tak nezvratnej deštrukcii týchto medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov fakticky neodstrániteľná. Ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je nenapraviteľné a so vzniknutou ujmou sa budú vysporadúvať celý život. Je nepochybné, že so stratou milovaného dieťaťa, brata a strýka je spojený smútok, ako jednej zo základných ľudských emócii a najmä v prípadoch náhlej smrti je smútok spojený aj so šokom.

Každý z nás smúti jedinečným spôsobom. Smútenie zasahuje do všetkých oblasti života, ovplyvňuje telo, cítenie, myseľ a aj správanie. Každá tragédia v živote človeka sa negatívnym spôsobom prejaví v jeho zdravotnom stave a odrazí sa to na jeho psychickom zdraví.

61. V danom prípade nie je potrebné preukazovať, že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti žalobcov v spoločnosti, pretože to nie je obligatórnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúcom v narušení súkromného, rodinného života. Jediným predpokladom je, že primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods., 1 Občianskeho zákonníka je nedostačujúce, následok spočívajúci v znížení vážnosti osoby v spoločnosti je v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka uvedený len príkladmo a nevzťahuje sa na zásahy do súkromného alebo rodinného života fyzickej osoby. Neoprávnený zásah do práva na súkromie totiž nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby v spoločnosti. Porušenie práva na súkromie treba odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú.

62. Na strane poškodeného je potrebné skúmať intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe a na prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kľúčová kvalita vzájomného vzťahu. Psychická bolesť zo strany veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, mnohokrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri veku zomrelého sa rozlišuje nakoľko je prežívaná strata novonarodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jej vnúčatami. Dôležitú úlohu hrá i pocit zodpovednosti rodiča za deti. Strata osoby, na ktorej sú pozostalí existenčne závislí sa negatívne prejaví i v sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie než peňažná, síce nemôže byť sama o sebe postačujúcou, ale jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu, môže viesť k zníženiu peňažného zadosťučinenia.

63. Hodnota usporiadaného rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov usmrtením, resp. usmrtením blízkej osoby je nevyčísliteľná v peniazoch. Rovnako je však pochopiteľné, že výška náhrady za majetkovú ujmu z hľadiska hornej hranice nemôže byť neobmedzená. Pri úmrtí dieťaťa sa javí za prípustné prihliadať na vek pozostalého dieťaťa. Pre zobjektizovanie je možné uviesť, že pri plnoletom dieťati je vzhľadom na dlhšie trvanie vzťahu mal rodič možnosť naplniť svoju rodičovskú úlohu vo väčšom rozsahu ako pri menších deťoch, pri ktorých je možné vážnosť zásahu zdôrazniť absolútnou stratou možnosti naplniť vzťah rodiča a dieťaťa.

64. Posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy nemožno v žiadnom prípade znevažovať tým spôsobom, aby bola vnímaná ako „cena ľudského života“. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je kompenzovať fyzickú absenciu zomrelého, ale pokúsiť sa pozostalým nahradiť nemateriálnu ujmu prejavujúcu sa v ich subjektívnych pocitoch.

65. Ani v tejto citlivej otázke nie je možnosť voľnej úvahy súdu neobmedzená, ale aj tu je potrebné rešpektovať princíp legitímneho očakávania a to nielen na strane poškodených, ale aj na strane povinného subjektu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí totiž odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikáty súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhodujú na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvalifikovať a vyčísliť). Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obete porušenia dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne.

66. V Konaní bolo preukázané, že u žalobkyni 1/ - matky nebohého protiprávnym konaním vinníka nehody, ktorého následkom bola smrť jej syna pri dopravnej nehode došlo k značnému zásahu do jej

práv na súkromie a práva na rodinný život. Dokazovaním boli preukázané negatívne následky tohto protiprávneho konania a taktiež aj medzi ňou a nebohým synom silné citové väzby. Žalobkyňa 1/ mala s nebohým synom veľmi dobré vzťahy, žili spolu v jednej domácnosti, syn jej bol oporou, pomáhal jej vo všetkom, aj keď nebola od neho finančne závislá, nakoľko pracovala. Bola na neho hrdá kvôli jeho pracovným úspechom. Prevzal na seba otcovskú rolu, keďže žili bez otca. Stmeľoval celú rodinu, pomáhal jej aj súrodencom. Maloletého V. v podstate vychovával. Doposiaľ chodí k psychiatrovi, berie antidepresíva. Je nepochybné, že každá tragédia v živote človeka sa negatívnym spôsobom prejaví v jeho zdravotnom stave a odrazí sa to na jeho psychickom zdraví a naviac ak ide o stratu dieťaťa, syna. Smrť dieťaťa ako nenapraviteľná strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti a spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie a má za následok nemožnosť vyrovnať sa so stratou milovaného dieťaťa. Inštitút relutárnej náhrady je potrebné vnímať ako prostriedok slúžiaci k zmierneniu závažného dosahu protiprávneho konania, pričom je nepochybné, že finančný ekvivalent za ľudský život nie je možné určiť, a nikdy ním nemožno odškodniť následky tragédie pre členov rodiny.

67. Preto po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností je podľa názoru súdu vo vzťahu k žalobkyni 1/ dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a závažnosti vzniknutej ujmy a následky, ktoré u nej nastali v dôsledku tragickej nehody, ako je to vyššie uvedené.

68. Pokiaľ ide o žalobcov 2/, 3/ - súrodencov nebohého, dokazovaním bolo tiež preukázané, že protiprávnym konaním vinníka nehody, ktorého následkom bola smrť brata pri dopravnej nehode, došlo tiež k závažnému zásahu do ich práv na súkromie a práva na rodinný život. Dokazovaním boli preukázané medzi žalobcami 2/, 3/ a ich nebohým bratom silné citové väzby, ktoré sa v dôsledku jeho smrti pretrhli. Žalobcovia 2/, 3/ tým stratili možnosť tieto vzťahy so svojim bratom ďalej udržiavať. Medzi súrodencami boli dobré súrodenecké vzťahy a silná citová väzba. Žalobkyňa 2/ vyrastala spolu s bratom od mališka, nebol to len jej brat, ale aj najlepší priateľ. Nahrádzal jej otca, pretože otec sa o nich nezaujímal. Pomáhal aj finančne, či jej, alebo jej synovi V., nakoľko ho vychovávala sama od štyroch mesiacov. Brat bol pracovitý, húževnatý, vždy pomohol a bol jej oporou. V dôsledku tragédie musí navštevovať psychiatriu, berie antidepresíva a prejavilo sa u nej ochorenie tetánia. Taktiež aj žalobca 3/ mal s bratom vybudovaný veľmi dobrý súrodenecký vzťah. Hoci nebývali spolu, nakoľko on žije v Nemecku so svojou rodinou, ich vzťah sa odchodom nezmenil, zmenila sa len diaľka, nakoľko spolu telefonovali a boli stále v kontakte. Po smrti brata schudol 15 kg, menej spí, a nezasmial sa už ani si nepamätá kedy.

69. Dokazovaním boli preukázané negatívne následky tohto protiprávneho konania vo vzťahu k týmto dvom žalobcom a tiež aj boli preukázané silné citové väzby medzi nebohým a žalobcami 2/, 3/, ktorý bol ich bratom. Preto po zohľadnení všetkých vyššie uvedených skutočností, je podľa názoru súdu vo vzťahu k žalobcom 2/, 3/, dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na závažnosť ujmy a následky, ktoré u nich nastali ako je to vyššie uvedené a bližšie popísané.

70. Žalobca 4/ - synovec nebohého mal taktiež s ním vybudovaný veľmi dobrý vzťah, ako to vyplynulo z výpovede žalobcov 1/, 2/, 3/, a svedkov. Maloletého v podstate vychovával, nakoľko určitý čas bývali v spoločnej domácnosti. Finančne pomáhal sestre s jeho výchovou. Brával maloletého V. na výlety, kupoval mu knihy. Aj keď si matka maloletého našla nového partnera, nebohý brat sa nevzdal otcovskej role. Po jeho smrti sa maloletý uzavrel do seba, prestal komunikovať, chodiť a museli navštevovať psychológa a pedopsychiatra. Traumu, ktorú zažil žalobca 4/ smrťou strýka, je neodstrániteľná z jeho citového života. Strýko už nebude maloletému V. výchovnou, ekonomickou, prípadne ochranou, či emocionálnou oporou. Vzhľadom na všetky zistené okolnosti prípadu mal súd za to, že je na mieste poskytnúť nemajetkovú ujmu aj maloletému za tragicky zahynutého strýka pri dopravnej nehode.

71. Pri úvahách o primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd postupoval v zmysle už uvedených zákonných a judikatúrou ustálených kritérií prihliadajúc pri tom k samotnému účelu a funkciám tohto inštitútu. Smrť osoby a o to viac mladého človeka, citovo naviazaného na svojich najbližších rodinných príslušníkov predovšetkým na matku predstavuje mimoriadne závažný neodvrátiteľný a hlboký zásah do ich práv na ochranu osobnosti. V konaní boli preukázané silné citové a rodinné putá k nebohému, vytvorené samotnou realizáciou práva žalobcov na ich súkromný a rodinný život. Psychická bolesť zo strany veľmi blízkeho rodinného príslušníka je pritom odborníkmi často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, častokrát prerastajúca až do duševného ochorenia

a bolo tomu tak, aj v prejednávanom prípade. Bolo preukázané, že predovšetkým ťažké psychické rozpoloženie žalobkyni 1/ a nemožnosť sa vyrovnať so stratou syna, napriek tomu, že od smrti uplynuli už dva roky, sa odzrkadľujú na jej zdravotnom stave. Z emotívnych prejavov žalobcov a ako aj svedkov počas súdnych pojednávaní, najmä počas ich výpovedí nebolo možné prehliadnuť ich silné citové rozpoloženie a rozrušenie, keďže spomienky na nebohého a okolnosti, za ktorých došlo k jeho úmrtiu vyvolávali bolesť a smútok a ďalej prehlbovali spôsobenú ujmu žalobcom.

72. S poukazom na vyššie uvedené zohľadňujúc všetky preukázané skutočnosti, okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do práva žalobcov, súd podanej žalobe v časti vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy zohľadňujúc ich príbuzenský vzťah s nebohým, vážnosť zásahu, v dôsledku ktorého došlo k nezvratnej deštrukcii rodinných väzieb tvoriacich základ ich súkromného života a tým k zásahu do práva na ich súkromie a rodinný život a vysokú intenzitu spôsobeného nepriaznivého následku, pretože túto stratu budú žalobcovia niesť po celý svoj život.

73. Bolo preukázané, že smrť syna žalobkyni 1/ bola nepochybne nečaká, tragická, ktorá do života žalobkyne 1/ zasiahla a nenávratne pretrhla doterajšie väzby, čím žalobkyňa stratila možnosť realizovať a ďalej rozvíjať svoj rodinný život vo vzťahu k nebohému. Ako už bolo súdom konštatované, žiadne zadosťučinenie, vrátane finančného nemôže skutočnú ujmu, ako je smrť dieťaťa nahradiť a zmyslom právnej úpravy je túto ujmu len zmierniť, keďže vzniknutá ujma je zo života žalobkyne 1/, ako matky fakticky neodstrániteľná. Keďže smrť vlastného dieťaťa je pre každého rodiča vždy mimoriadnym zásahom do jeho osobnostných práv, súd považoval za spravodlivé s prihliadnutím na okolnosti prípadu, druh protiprávneho konania škodcu (nedbanlivostné zavinenie), priznať žalobkyni 1/ ako matke nebohého titulom náhrady nemajetkovej ujmy čiastku 15.000,00 Eur, ktorá podľa názoru súdu zohľadňuje neodstrániteľný následok v podobe smrti syna a dôsledky ktoré táto strata u žalobkyne 1/ vyvolala. Súd žalobu v prevyšujúcej časti ako neodôvodnenú zamietol.

74. Žalobcovia 2/, 3/ mali s bratom veľmi pekný vzťah, vzájomne si pomáhali, zdieľali spoločne všetky plány, ako aj bežný rodinný život, a trávili spolu veľa času. Ide o nenávratnú ujmu a traumu zo straty brata a je to strata neodstrániteľná. Z uvedeného mal súd za to, že primeranou peňažnou náhradou s poskytnutím spravodlivého zadosťučinenia u žalobkyni 2/, ktorá spolu so svojim synom žila dlhšiu dobu s nebohým v spoločnej domácnosti, boli čiastočne odkázaní na jeho pomoc, je suma 7.000,00 Eur a u žalobcu 3/, ktorý už viacej rokov žije samostatne so svojou rodinou v zahraničí a ktorý už roky nebol s bratom v takom bezprostrednom kontakte je suma 3.000,00 Eur.

75. V dôsledku nehody došlo aj k strate strýka u žalobcu 4/, ktorého smrť taktiež hlboko zasiahla, spôsobila mu traumu, z ktorej sa pomaly začína dostávať, pričom mu musí byť nápomocná jeho nová rodina, matka spolu s priateľom a mladším súrodencom. Vzhľadom na tieto okolnosti súd považoval za prijateľnú náhradu žalobcovi 4/ sumu 1.500,00 Eur. Priznanie čiastky žalobcom 2/, 3/, 4/ sa javí ako primerané a spravodlivé zohľadňujúce zistený skutkový a právny stav veci. Vo zvyšnej časti jednotlivých istín, súd žalobný návrh žalobcov 2/, 3/, 4/ ako nedôvodný, zjavne nadhodnotený a neopodstatnený zamietol.

76. Podľa názoru súdu priznané náhrady nemajetkovej ujmy u každého zo žalobcov zohľadňujú individuálne okolnosti spoločného rodinného života so zosnulým synom, bratom a strýkom každého zo žalobcov nie sú likvidačné a nie sú ani neprimerané. Súd poukazuje, že výška priznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to vo vzťahu k žalobcom nie je žiadnou hmotnou satisfakciou, ale určitým gestom slušnosti a spravodlivosti a v žiadnom prípade nemôže odčiniť dopad tragickej udalosti, ktorá nastala následkom konania škodcu. Výška súdom priznanej sumy podľa názoru súdu, nemôže viesť ani k neprimeranému obohateniu, a nie je ani náhradou príjmu, prípadne niečím iným, pričom je primeraná, pri prihliadnutí na závažnosť vzniknutej ujmy tak, ako to bolo preukázané vykonaným dokazovaním a ako je to vyššie uvedené a tiež aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Je nepochybné, že táto udalosť bude mať v živote žalobcov trvalé následky, ktoré nie je možné ničím úplne odstrániť. Súdom priznaná celková suma náhrady nemajetkovej ujmy je porovnateľná s rozhodnutiami vyšších súdov v podobných prípadoch, kedy došlo k zásahom do práva na súkromný a rodinný život spôsobený v súvislosti s dopravnou nehodou. Celková výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súčasne nepôsobí likvidačne, ani na škodcu, keďže ako už bolo súdom konštatované v celom rozsahu táto spadá do poistného krytia povinného zmluvného poistenia uzatvoreného ako poistníkom u žalovaného.

77. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

78. Podľa ods. 2, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

79. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

80. Podľa ods. 2. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

81. V prejednávanej veci súd priznal žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/ náhradu trov konania v rozsahu 100%, ktoré bude povinný zaplatiť žalovaný , pretože súd žalobe žalobcov, čo do právneho základu vyhovel a konštatoval, že im vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výška vždy závisí od voľnej úvahy súdu. Nebolo by spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcov v danej veci náhradu trov konania, resp. nepriznať im právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, Dr. Herza č. 14, písomne, v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každá strana v spore dostala jeden rovnopis. Ak strana nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie ja jej trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,
c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo

d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.